

SVIESA

JORNAL
LITHUANO
"SVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
SÃO PAULO

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12000
Pusei metų 7000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I I I

SÃO PAULO, 1936, DEZEMBRO - GRUODŽIO 12 D.

NR. 50 (64)

Jaunimas visuomet pirmose eilėse žygiuoja

Jaunimas sprogdina pakenusias gyvavimo formas, j sustingusį žmonių kūną įpila naujo atgimimo kraujo.

Jaunimas, kovodamas už didžias idėjas, drąsiai, su giedriu veidu eina į drėgnus kalėjimo urvus. Jis žino, ne tik, kad «Idejos, jei didžios nemiršta, kaip žmonės», bet taip pat, kad «jos neina be skausmo, karlonės».

Ir mūsų kolonijos likimas yra jaunimo rankose. Bet dideli darbai yra nuveikiami didžiadvasių, pasiryžusių asmenybių. Toms asmenybėms, turintioms drąsos, kad ir sunkiausius bandymus pakelti, kovoti ligi pergales, ga linga yra auklėjimo priemonė, RELIGI NE PRAKTIKA. Tokia religinės praktikos diena ruošiamą ir mūsų kolonijos jaunimui, šį SEKMADIENI, GRUODŽIO MEN. 13 D. 8 VAL. VILLA ZELINOJ, LIETUVIŲ BAZNYCIOJ. Tą dieną visas jaunimas, kuris gali atsitraukti nuo dušelių ūžiančių fabriko mašinų, dalyvauja ruošiamose jaunimui pamaldose.

Kaip visur taip ir mūsų kolonijoje, dvasinio atgimimo fronte, pirmose eilėse rikiuojasi jaunimas.

Pamaldos

Šį SEKMADIENI, GRUODŽIO MEN. 13 DIENA PAMALDOS BUS:

8 val. Vila Zelinoj, JAUNIMUI pamaldos, kurių metu jaunimas giedos lietuviškas giesmes. 11 val. suma. Pamaldas laikys kun. Ragažinskas.

Taip 11 val. bus suma ir šv. Antano do Pary bažnyčioj kurią laikys kun. Sugintas.

Išpažinėtu Vila Zelinoj bus klausoma šeštadienį vakare nuo 7 val. ir sekmadienio ryte nuo 6 val.

TĖVAMS PAMALDOS

Kitą sekmadienį, Gruodžio m. 20 d. 8 val. bus tėvams pamaldos. Ispazinėtu bus klausoma šeštadienio vakare nuo 7 val. ir sekmadienį ryte nuo 6 val. Tėvai prašomi gausiai dalyvauti pamaldose, Jus, kaip pavyzdį nukreiptos jauniosios kartos akys.

Mirė parapijos narys

Pereitą sekmadienį gruodžio 6 d. pasimirė L. R. K. B-nės narys, Antanas Meškauskas, 56 metų amžiaus, kilęs iš Vikuonų kaimo, Anykščių par. Pastaruoju metu gyveno Mokos rajone, neseniai įkūręs savo nuosavų namelį gatvėje Francisco Eugenio, 32. Paliko didžiulį nuliudime savo žmoną, keturis sūnus ir dvi dukteris. Palydėjo j Belez kapines kun. B. Sugintas.

Reikla. užuojauta: B-nės Valdyba.

MADRIDUI GRESIA VISIŠKAS SUNAIKINIMAS

Sukileliai tikėjosi greitai apsidirbsią su Madridu, bet vyriausybiniškai, Sovietų Rusijos apčiai remiami, visai nemano pasiduoti, o priešingai suspėjo dar taip gerai ir tvirtai įstiprinti Madride, kad visas miestas tapo viena galinga tvirtove, sudaryta iš begalės fortų. Norint Madridą paimti, reikią visą miestą išgrauti, nes kiekvienas didesnis namas, ar valdžios įstaiga sudaro tam tikrą atramos fortą. Be to, miestas gauna nuolat didelę paspartį iš neužkariautų provincijų, iš kur šiomis dienomis atėjo j pagelbą 15.000 gerai apginkluotų kareivių. Žinoma, šiame žygyje daug padeda Sovietų Rusija, nuolat siūdamą ne tik ginklus, bet ir savo karininkus su nemažais buisiais raudonųjų karių. Iš kitos pusės spauda praneša, kad gruodžio 1 dieną 5000 vokiečių persirengusių ispanų sukilėlių rubais išlipo Ispanijos tuostesei esamuose Generolo Franco žinioje 2000

francūzų perėjo rubežių, skubindamiesi į talką raudoniesiems. Jau žuvo prie Madrido nuo jo apgulimo pradžios 26.000 vien kairiųjų, iš kurių apie 6000 krito šiuo pastaruoju metu nes dabar eina atkakliausi ir nuožmiausi mušiai Madrido priemiestuose iš trijų pusių — pietų, vakarų ir šiaurės. Pradėjo rodyti didelį narsumą ir nepaprastą veiklumą Generolų Molos ir Varelos kariuomenės dalys, užėmusios Quatro Caminhos ir Boadilha priemiestus.

Be to, šiomis dienomis vokiečių delegatas von Ribbentrop Tarptautinia me Nesikišimo Komitete pranešė, kad 25.000 prancūzų ir 35.000 rusų grumia si raudonųjų pusėje. Dar praneša viens prancūzų laikraštis, kad 500 jūrininkų ir 100 karininkų iš Sovietų Karo laivyno veda visą kairiųjų karo laivyną. Jau sugriauta ir sunaikinta vienas ketvirdalis Madrido miestė.

Žibalo klausimu

Prieš keliolika mėnesių pradėta varyti spaudoj smarkia akcija žibalo reikalų, kurio didžiulius šaltinius galima esą pakankamai surasti čia pat Brazilijoje, jei tik Brazilų Vyriausybė nesiduotų save apgaudinėti svetimomis firmomis bei įvairioms užsienio kompanijoms, kuris ne tik kad nemorali, bet tiesiog visokiais būdais trukdo, kad ne atsirastų žibalo šaltiniai Brazilijoje. Mat, Amerikos ir Anglijos žibalo kompanijomis bei jų valstybėmis yra didelis ekonominis išreikavimas. Tą smarkią akciją pradėjo vienos žymus São Paulo advokatas Monteiro Lobato, išleisdamas tam tikrą informacinę knygą apie žibalą, kurioj sumuša tiksliai visą žibalo priemonių nevykusius išvedžiojimus ir toliau gan įtikinančiai įrodinėja latiną reikalą tučiuojaus pradėti geofizinius tyrinėjimus, t. y. gręžti žemę įvairiose vietose tikslu užtikti žibalo šaltinius. Jo knyga smarkiai paveikė j Brazilų Visuomenę, nes daugelis tos knygos straipsnių pateko j brazilų periodinę spaudą, kuri dar labiau išjudino visus visuomenės sluoksnius. Jau prasidėjo įvairiose Brazilijos Valstijose žemės grizimai, kaip va — Paryboj, Alagoas ir pastaruoju metu daromi rimti žygiai Matto Grosso Valstijoje, kur j šios Valstijos sostinę Cuyabą lėktuvu nuskrido du žibalo pionierai — minėtas Labato ir jo draugas Hilario Freire. Tensai lapkričio mėn. 23 d. š. m. sudarė sutartį su garsia vokiečių firma «Piepmeijer ir Kossello Kompanija» daryti vietoj geofizinius tyrinėjimus ir nustatyti tiksliai žibalo šaltinių vietas.

Tuo tikslu jau įsikūrė galinga «Matto Grosso Žibalo Kompanija» kuri finansuos žibalo šaltinių žieskojimą. Ji išleids 200.000 akcijų, kiekvieną po

1000000, kas sudarys 20 tūkstančių kontų (20 milijonų milijonų milreisų.) Minėta vokiečių Kasselio firma, vadinama Brazilijoje sutrumpintai «Elbof», jau neseniai užtikė žibalo šaltinius Alagoas valstijoje, Riacho Doce apylinkėse po keturių mėnesių žieskojimo ir taip kad greitu laiku Alagoas kompanija pradės gaminti pirmąj žibalą. Tad pirmoji garbė ir teks alagojiečiams. Ta pati «Elbof» firma pradeda žemę gręžti kur kas didesniame plote nei Alagoas valstijoje, kur užima 523.000 hektarų (216.000 alkerių žemės plotą). Šį sudaro kairiojė Paragvajaus upės šono priepučių baseinas, kuriame randasi dalis Xarates išdžiovusio ežero, besitęsiantio Zetumoj, vadinamoj kaimyninės Bolivijos ir Paragvajaus Valstybėse «Chaco», o šiečia «Pantanal» arba «Brazilijos Chaco». Ties rubežiumi Bolivijos Cake randasi gausiausiai žibalo šaltiniai, taip pat nemažai žibalo ir Paragvajaus Cake, del ko ir buvo kilę tu valstybių atkaklus karas. Jei ten pat svertur randasi tiek daug žibalo, tai kaip negali būti žibalo Brazilijos Cake. Pakol kas tyrinėjimaj bus daromi šiose trijos apskrčiuose: Aquidauna, Porto Murtinho ir Bella Vista. Tad galima tikėtis, kad Brazilija netolmoj ateity turės didžiausias žibalo rezervuarus, ir nereikės tiek daug pinigų išmesti j užsienį. Už tuos kapitalus, valdžios išmetomas j užsienį galės lengvai nuties ti geriausių kelių ir mokyklų tinklą, panašiai kaip Šiaurės Amerikoje.

JAU LAIKAS «SVIESA» UZSIPRENUOMERUOTI 1937 METAMS.

LIETUVIŲ KATALIKŲ ŽINIAI

Pranešama visų Lietuvių katalikų žiniai, kad Kučėjų dienai plotkelių galima gauti šiose vietose: 1) Bom Retire, Rua Newton Prado, 140 pas Joną Pažįką, 2) Rua Aymorės pas Juozą Baušį, 3) Villa Anastazijoje, Rua Camacan, pas Mikolą Kirilauską. 4) Mokoje, Rua Padre Raposo, 151 pas Motiejų Kalinauską. Šv. Antano do Pary bažnyčioje ir Lietuvių Svento Juozapo bažnyčioje Villa Zelinoje visais sekmadieniais tuoj po pamaldų.

BENDRUOMENĖS PAŠTO DĖŽĖS

Nr. 4118.

Visi «Sviesos» skaitytojai, gali šia dėžute pasinaudoti gaunant laiškus iš Lietuvos, ar iš kur kitur. Kuri bus atsiųsta laišku paskelbsim «Sviesoje».

Adresas rašyti šitaip: vardas ir pavardė

Caixa Postal 4118 São Paulo

Brazil.

Anglija turi naują karalių

Eduardas VIII Gruodžio mėn. 10 d. atsisakė visai ne tik nuo savo sosto, bet ir nuo visų titulų, pasilikdamas paprastu piliečiu, p. Windsoru. Jau lapričio mėn. 16 d. buvo pareikšes ministreri pirmininkui Baldwinui: «Bsu pasiryžęs vestis su poniu Simpson, o todėl ir manau pasitraukti nuo vietos». Atsisakant nuo sosto buvo liudininkais jo trys broliai — Jorko, Kento ir Glaučesterio kunigaikščiai, iš kurių sostas tenka Jorko Kunigaikčiui, manančiam pasirinkti Jurgio vardą. Jorko Kunigaikštis teturi tik dvi dukteris, todėl ir sosto įpedinė galės buti jo vyriausioji duktė elzbieta.

Smarkiai sukrėtė visuomenę

Eduardo atsisakymas nuo sosto smarkiai atsiliepė j anglų visuomenę, ypač j darbinlaku luomą, kurį atstovauja, Bendruose Rumuose darbiečių partija. Daugelis darbiečių atstovų atėjo parlamentan gedulo ruluose, nes p. Baldwinas pranešė apie karaliaus atsisakymą tą pačią dieną 15 val. 25 m. Ne tik prie Parlamento Rumų, bet ir visame mieste sustiprinta policijos sargyba.

Darbininkas, Kapitalizmas Kristus

Didžioji žmonija mokslo, meno ir visais kitokiais laimėjimais. Himnai rašomi traktoriams mašinoms. Įvairių išradimų skalėjus nuolat auga. Milijoniniai miestai kasdien pasipuošia naujais dangoraižiais. Milijonierų iš tėtų paveldėtas kapitalas, be jokio vargo ir darbo, neša didelius procentus. Orlaiviai, cepelinai, šiandien jau be sustojimo skrenda didelius tolius. Per Atlantą, su Senuoju Pasanliu — Europa, veikia padangėmis reguliarius susiekimas. Aukštieji kalnai ir gilieji vandenynai mokslininkų ištirti ir išmatuoti. Neujienos per keleta minučių, radio, telegrafo pagalba, aplekia visą žemės rutulį. Tai vis dideli laimėjimai.

Bet atverskim kitą medalio pusę. Karai, revoliucijos, streikai, sukilimai, taip greitai eina tos milžiniškos pažangos, kaip koki palydovai. Vos spėjo palaidoti Vdrdeno laukuose kristusias per Didįjį Karą aukas, vos spėjo sugerti žemė nekaltų žmonių pralietą kraują, jau Europos padangė vėl išvaistosi neišvengiamo karo smėkla. O už Ispanijos įvykius kas kalta? Ispanija šiandien yra kovos laukas, kur kariuomenė didiosios Europos valstybės. O kiek tautų dar tebeverga negalėdamos sukurti savarankiško gyvenimo. Liaudis, milijonai priešpaudo gyvenusių žmonių, kurie dėl išsilaisvinimo nesigalėjo gyvybių, sugriovė carų rastus, šiandien naujų tirionų dar skaudžiau kankinami ir niekingiau išnaudojami.

Pasauly daug gėrybių, turtų. Bet produktų kainoms pakelti, javai, maistas, deginama, ar j vandenynus suverčiama. Ar galima tai ramiai sąžinė daryti, žinant, kad pasauly kasmet iš bado miršta apie pusė milijono žmonių, apie pusantro milijono dėl tos pat priežasties žudosi ir apie 90 milijonų yra badaujančių, ar neturinčių darbo. Taigi iš vienos pusės įvairių gėrybių perteklius, o iš antros — milijonai žmonių bado miršta.

Rytis ir vakaras, pasaulio didmiesčiuose, minios darbininkų, vyrų,

moterų vaikų skuba fabrikuosna... Jie turi darbą ir savo pslėtomis rankomis pelnosi duonas kasnį. Bet nere tai, gaunamas už darbą užmokesnis nėra užtektinamas. Vienas šeimos tėvai dažnai neįstengia bent kiek gausesnės, dar neužaugusios šeimos išmaitinti. Del to, ir motina, toji šeimos židinio vaidlūtė, nekarta priversta palikti savo vaikučius gatvei auklėti, eina fabrikan, kad turėti pakankamai bent duonos.

O koks likimas juodojo darbo žmonių, kai jie netenka ilgesniam laikui, del kokio nors priežasčių, darbo. Bado smėkla atsistojo prieš akis.

Kapitalas mažoms rankose, o vargas — nuolatinis tų bedarbių milijonų palydovas. Ar nuostabu, kad esant pasaulyje šitokiai socialinei (turtų, darbo, atlyginimo paskirstymo) santvarkai, kyla streikai, grėšia komunizmo pavojus. Tiesa, komunizmas likviduoja, bent laikinai, durtuvai, o streikus — bados ir kokių skatiku darbdavio pakeltos atlyginimas. Bet tuo žygiu šiandien taip degnantis socialinis, darbininkų klausimai dar neišsprendžiama.

Nemaža yra ligonių, apleistų drėgnuose sklepuose, kur niekad joks saulės spindulėlis neprasiskverbta, kur keikiama savo nelaimingas likimas, ir vis to likimo kaltininkai. Tiesa, kartais didmiesčių turtingosios ponitės, iš nuobodumo, ubaga, išmalda renka ir dalija alkstantiems, kokį nors skarmalą primeta nuogam. Tai geras darbas. Bet skaudžių gyvenimo žaidimų šitokiais vaistais negalima pagydyti, išspręsti socialinio klausimo (darbo ir duonos) ir nukritusiais nuo turto stulų trupiniai, šių dtenų lozorius — apleistųjų, nuskriaustųjų, jau neįstengia ma pamaitinti.

Jų skaičius milžiniškas — šimtai milijonų. Gyvenimas reikalauja placiū mastu, naujų socialinių, pagrįstų, ne vien keno duosrumu, bet teisingumu, reformų.

(Bus daugiau.)

R. MAEDER

AR ILGAI SIŪBUOSITE I ABI PUSES?

Kodėl visuomet esame nykštukai? Kodėl neaugume? Dėl to, kad nepakeičiame skų prie tikrai didelių senųjų ir naujųjų laikų žmonių. Tokiu dideliu žmogum buvo Senojo Istatymo Elijas ir Naujojo — Jonas.

Elijas — krikščioniškojo pastovumo pavyzdys. Jis gyveno sunkiais laikais. Karaliaus rūmai išniekinti. Stabų garbinimas tapo karaliaus dvaro tikyba. Paporkamų pranašų armija buvo prisiplakusi prie kunigaikščio stalo. Tikrojo Dievo tikyba buvo visai išvyta iš krašto. Izraelyje virė slapta ir atvira tikybinė kova. Gerieji visur buvo mažumoj. Toks būvis demoralizuoja mases, ir jos netenka drąsos. Dauguma nebeturi reikšmės.

Elijas gali šitaip skųstis: «Izraelio sūnūs apleido savo sandorą; jie išgriovė tavo altorius; užmėnė kalaviiu tavo pranašus; likau vienas, ir jie ieško mano gyvybės, kad ją atimtų» (III kar. 19, 10).

Tokios anarchijos laikais pasirodo Elijas. Vienas prieš milijonus. Ka jis vienas padarys? Žmogiškai tariant — nieko. Su Dievo pagalba — viską. Jis nebijo aukščiausios valdžios galybės. Stoja karaliaus akivaizdoje ir taria: «... g yvas Viešpats, Izraelio Die

vas, Kurio akivaizdoje aš stoviu, nebus per šiuos metus rastos ir lietaus, jei mano burna nepasakys žodžio. Tu ir tavo namai užtraukėte nelaimę ant viso krašto. Karalių nuodėnė yra tautų tų nelaimė. Valdžių klaidos — tautų bausmės. Tai pasakęs nuėjo.

Teisybė tėra viena visiems. Nėra tokių privilegijuotų nusidėjėlių, prieš kuriuos ji turėtų nuditi. Teisybė yra visiems, taip pat ir tiems, kurie sėdi sostuose, aukėtose valdžios vietose ir auksinėse kėdėse.

Didžiausia krašto nelaimė yra sto ka nepriklausomų, drąsų panašių, kurie balstai ir aiškiai kreipiasi tiek į galinguosius — netyli nei prieš kunigaikštį nei prieš ministrį, nors toji drąsa pareikalautų ir jų gyvybės. Tiesos didenybė stovi aukščiau visų laikinųjų didenybių ir Kristaus suverenumas yra aukštesnis už visas žemiškas valdžias.

(Bus daugiau.)

SKAITYKIT IR PLATINKIT
«SVIESA».

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Lėktuvo katastrofa

«Havasas» iš gruodžio 9 d. praneša, kad Karališkosios Olandų oro linijos lėktuvas, beskridamas Olandijos linkui, staiga krito žemėn netoliese Croydono aerodromo, kur smarkiai užsidedę ir žuvo per nelaimę 17 žmonių. Zuvusių tarpe randasi garsūs išradėjas, inžinierius La Cierva, Švedijos valdžios eks-šefas Lindtmann ir vienas vo kiečių baronas. Minėtas inžinierius palaikė artimus ryšius su Burgo Vyriausybė, dėl kurio žuvimo labai susijaudino ispanų tautiniai sluogsniai.

Griuvo Mokykla

Praneša jė portugalų sostinės Lisabono, kad gruodžio 9 d. Porto Maz miestely užgriuvo dviejų augėtų pradžios mokykla, kur paskaitai buvo susirinkę daugiau per 500 moksleivių. Paskaitą laikė Leirijos Mokytojų Seminarijos prof. Galamba de Oliveira. Beskaitant jam paskaitą, užgriuvo antrojo augėto lubos ir viena šoninė siena. Per šią nelaimę surasta griuvėsiuose 40 lavonų ir 150 asmenų sužeista.

Pasikeitė Karo Ministeris

Brazilijos prezidento įsakymu tapo atleistas iš karo ministerio pareigų generolas João Gomes ir jo vieton pas kirtas generolas Eurico Gaspar Dutra, kuris pradėjo eiti savo pareigas nuo šio mėn. 9 d.

Popiežius sveiksta

Sio mėn. pradžioje buvo gan sunkiai susirgęs Popiežius Fijus XI, kurio sveikata, anot jo gydytojo Dr. Milani, pranešime, pradeda žymiai gerėti. Ligo nį aplankė Kardinolas Pacelli, su kuriuo gan ilgai kalbėjosi aktualiausiais Bažnyčios reikalais.

Italija Remia Franco Tautinę Vyriausybę

Iš Paryžiaus pranešama, jog prancūzų laikraščio «L'Oeuvre» bendradarbi, p-ni Tabonis sužinojusi iš patikimų šaltinių, kad italai fašistai smarkiai ruošiasi suduoti galutiną smūgį Ispanijos raudoniesiems. Toji lėmiamoji valanda busianti sausio mėn. 2 d. šiais ateinančiais 1937 metais. Tuo tikslu rengiama didžiulė armija iš 60.000 karių. Jau 700 vyrų iš Turino ir 2.000 iš Milano rengiasi šiomis dienomis aplėsti Italiją. Pats Mussolinį turėjęs pasitarimą su 6 generolais, iš kurių du generolai Montagna ir Bransmarte skiriami vadovauti Ispanijos sukilėjus.

Eduardas VIII atsiskays nuo sosto?

Anglijos Karalius Eduardas VIII, dar nebudamas karaliumi, įsimylėjo į vieną amerikoną ponį Bessie Simpson, jau senai pasimetusi su savo vyrų, kuris dabar yra vieno laivo kapitonas. Anglijos Konstitucija neleidžia vestis karaliui su ne sau lygiu asmenimi, o turi pasirinkti sau gyvenimo draugę ar iš viešpatuojančių karalių šeimų, ar iš kunigaikščių, ar šitaip aukėtos kilmės žmonių. Mat, Anglijos Imperija susideda iš daugelio dominijų, kurios turi savo atskirus seimus ir atskirą valdžią kaip va: Kanada, Pietų Afrika, Indija, Australija ir kitos kolonijos. Mėnėtų kraštų viešpatavimas ir susiklausi-

mas tesiriša tik bendrame karaliaus titule. Kartais karalius savo luomą pažemiųjų nelygiomis jungtuvėmis, tai jo prestižas ir autoritetas nupultų įvairiose imperijos dalyse, kas galėtų priversti prie visiško valstijos subirėjimo. Todėl tam priešinas Anglijos Parlamentas, pareiškė pilną pasitikėjimą dabartiniam Baldwinio Ministrų Kabinetai. Tuo klausimu labai yra susirupinę visi Anglijos sluogsniai.

Visa pasaulio spauda tą klausimą gyvai gvildena, ypač anglų spauda rodo didelį visišerzinimą dėl nelemų Eduardo užsimojimų, gresiančių imperijos iširimu. Brazilijos spauda taip pat atidžia seka visos Eduardo Žygius ir talpina sensacingos straipsnius, įvardindama juos: «Dėl moters išstato į pavojų visą Imperiją», arba «Eduardas užleidžia sostą širdžiai». Manoma, kad Eduardas šiomis dienomis atsisakys nuo sosto ir užleis jį savo broliams, nes yra tikrai pasiryžęs apsvesti su mirėta paprastamoterimi.

SEIMO ATSTOVŲ ĮKALINIMAS

Krašto Saugumo Tribunolas, susirinkęs šio mėnesio 7 d., vadovaujant teisėjui Barros Barreto, nutarė prieš teismą įkalinti ne tik 139 asmenis, dalyvavusius komunistų sukilime lapkričio mėnesį 1935 metais, bet dar įsakė pasodinti kalėjiman 5 Seimo atstovus, įskaitant juos: Senatorių Abel Chermont, atstovus — Octavio da Silveira, Abguar Bastos, Domingos Velasco ir João Mongabeira.

SMARKIAI REAGUOS PRIŠ KOMUNIZMĄ

«Havasas» iš Vienos miesto praneša, kad Sventas Sostas jau ruošiasi tam tikrą encikliką, nekreiptą prieš komunizmą, materializmą, naujųjų pagonizmą ir šitaip visokį tikybinį ištimą. Tuo tikslu Kardinolas Pacelli iniciatyva pareikalauta iš visų nunciaturų patiekti kuoveikliausiai tam tikros raportus iš savo atstovaujimų kraštų ir prisiųgti juos Vatikanui.

KAS BUS BRAZILIJOS PREZIDENTU

Laikraštis «Correio da Nolte» skelbia, kad kandidatu numatomas j Brazilijos prezidentus per ateinančius rinkimus São Paulo Valstijos Gubernatorius, p. Armando Salles de Oliveira. Tai būtų nemaža garbė Paulistams!

Buenos Aires, Taikos Sostinė!

Taikos Konferencija, prasidėjusi gruodžio mėn. 1 d. dar tebesitėsia, nes svarbiausieji darbai eina atskiruose Komisijose, kurių yra šešios: 1) Taikos, 2) Neutralumo, 3) Nusiginklavimo 4) Teisių 5) Ekonomijos ir 6) kultūros Komisijos. Taikos Konferencija buvo atidaryta iškilmingai 5 val. 46 m. vakaro, nes abu prezidentai Justas ir Ruz pribuvo tik j Seimo Rumus 5 val. 46 m.

Tarp kit ko vienas Seimo atstovas, pasimatęs su Ruzveltu, pareiškė: «Neprivalome sekti nę Berlyno, nę Romos, nę Maskvos, tik Vašingtoną ir tai todėl kad Ruzveltas yra tikras demokratijos vadovas». Tą dieną Ruzveltas turėjo keletą didelių nemalonumų, nes staiga pasimirė nuo širdies atakos jo vienos geriausių gvardis narių, p. Genne Rich, o kitas nemalonumas, įvykęs pačiame kongrese, kur vienas komunistelis iš publikos pradėjo trukdyti Ruzvelto kalbą, šaukdamas: «Salin imperikalizmas».

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

Kaip buvo nušautas Lietuvninkas?

Šių policijos nuovados vyriausias Lietuvninkas buvo nušautas lapkričio m. 10 d. 6 val. vakaro policijos nuovados raštinėj. Jį nušovė dvieji šūviai į šoną raštinės vienas nepažįstamas žmogus. Kitas ten esantis policininkas apėjo pasprukti. Kaip praušė į Lietuvos, kad tai padaryta politiniais sumetimais.

Suvalkijoje neramu?

buvo manoma, kad sušinus žymesnius Suvalkijos judėjimo dalyvius, viskas nurims. Bet atėjus rudenii, ilgois ir tamsiais, naktims, vėl mėtoma atšaukumai, ir t. t. Tai vyksta ne tik Suvalkijoje, bet ir Zemaitijoje. Beabėjo, valstybei toki reiškiniai nesveiki. Labai pageidautina, kad tos priežastys, išaukė neramumus, būtų pašalintos, o kraštui grąžinta ramybė ir darnus bendradarbiavimas piliečių ir vyriausybės.

Lietuvos Banko Aukso Fondas

Lapkričio mėn. 1 d. siekė 71,15 mil. litų, užsienio valiutas — 3,55 mil. lt., banknotų apyvarta — 111,37 mil. lt. Banknotų padengimas aukso sudarė 63,9%, o aukso ir užsienio valiuta — 67,1%.

Lenkų ištremtasis

Kunigas Raštutis, dėl Lietuvos veiklos ištremtas iš Vilniaus, atvyko Kaunan.

Prašo informacijų apie Vilnių

Olandų laikraštis «Het Volk», kuris turi 200.000 skaitytojų, paprašė Vilniui vaduoti 3-gos informacijų Vilniaus klausimu.

Darbininkų jaunimas nugali

Praėjusį sezoną Suvalkijos futbolo nugalėtoju liko Marijampolės D. S. S. (Krikščionių Darbininkų Sporto Sekcijos) futbolo komanda, supliėkdama kitas Suvalkijos futbolo komandas.

Desimts metų

Gruodžio mėn. 17 d. sueina 10 metų, kai kariuomenės iniciatyva buvo padarytas perversmas ir kraštą pradėjo valdyti dabartinio Respublikos Prezidento pakviesta vyriausybė. Dėlko ir kaip įvyko perversmas, bus daugiau kitame «Sviesos» Nr.

GYVATĖS ĮKASTIEJI IŠGYDOMI SU DIELEIMIS

Tai išmėginę estai, kurie nuo seno tokia atveju vartoja dieles. Neseniai Pietinėje Estijoje pievoje gyvatė įkando vienos mergaitės koją. Tuoj kelios dielės buvo prileistos prie žaidos ir išieulpė gyvatės nuodus, nuo kurių tuojau pastipusios, o mergaitės sveikata tuoj pagerėjusi.

Gausiai užderėjo

Šiais metais Lietuvoj cukriniams runkeliam gausiai užderėjo. Cukraus fabrikas visų nepriėmė.

Privalomos darbo stovyklos svarstymas Lietuvos Seime

(LAPKRIČIO MĖN. 10 D.)

Nors šis Seimas sudarytas iš vienos politinės grupės žmonių, tačiau svarstant įvairius, ypač svarbesnius gyvenimo klausimus, šio atveju darbo stovyklų klausimą, pasireiškia gana didelis nuomonių įvairumas. Tai ženklas, kad Seimo atstovai vadovaujasi savo protu, nepasiduodami keno nors jėgai. Apie privaloma darbo stovyklų spaudėj (Lietuvos) buvo daug rašyta. Buvo manoma tai padaryti visiems piliečiams privalomu dalyku, kaip kad yra privaloma visiemis karo tarnyba. Bet svarstant darbo stovyklų klausimą Seime, pastrodė, kad tai bus tik savos rūšies sunkiųjų darbų kalėjimas daugiausia taikomas politiniams kaliniams.

JI BUS MOSĖDYJE.

Ką veiks patekusieji darbo stovyklon? Iš vykusiu Seime dtekusių paaiškėjo, kad ten paklūvusieji teks akmenys skaldyti.

O kad patekti į tą stovyklą, kuri panaši bus vokiečių ir bolševikų koncentracijos stovykloms, kur laikomi politiniai kaliniai (tai pareiškė Seime p. Vidaus Reik. Ministeris Caplikas) NĖRA REIKALO, KAD NUSIKALTIMAS BŪT TEISME ĮRODYTAS. TEN PAKLIUS VISI TIE, KURIUOS ADMINIS TRACIJOS (pav. policija, komendantai, apskr. viršininkai) ORGANAI RAS PAVOJINGAS VALSTYBĖS SAUGUMUI, AR VIESAI TVARKAI.

Sudužo skridęs per Lietuvą „Deruluft“ lėktuvas

UŽSIMUSĖ 9 ŽMONĖS

«Tassas» pranešė kad skridęs iš Karaliaučiaus į Maskvą «Deruluft» bendrovės lėktuvas lapkričio 6 d. dėl dar neišaiškintų priežasčių apie 90 km. nuo Maskvos nukrito. Lėktuvas sudužo. Pilotas Kobzevas, mechanikas Ev-

dokimovas ir septyni keleiviai užsimušė. Užsimušusių keleivių tarpe yra du japonų piliečiai. Katastros priežasčių išaiškinti j nelaimės vietą iš Maskvos išvyko specialii komisija, kurią paskyrė Sovietų Sąjungos civilinės aviacijos viršininkas.

SWEN HEDINAS TYRINĖJA LIETUVIŲ KRASTA

Į Labguvos apylinkę, prie Kuršių marių, atsilankė žinomas švedų tyrinėtojas Swen Hedinas, kuris yra aplankęs beveik visą pasaulį. Per vienas vaizdo vietos valdžios organai jam padovanavo štampe krašte padirbtų margų pirštinių, žvejų valtės išdrožinėta velką ir

albumą su paveikslais iš Labguvos apylinkės ir Prūsų Lietuvoj plačiai žinomos Didž. Samanų balos. Svečias ypatingai domėjosi šio krašto margais audiniais, kurie visais savo raštais yra labai Lietuviški.

Dvidešimt metų nesiojo nugaroj kulka

Neseniai Kauno miesto ligoninėje buvo padaryta nepaprasta operacija. Buvusiam rusų kariuomenės kariui N. Vasiliauskui, kuris Didžiasjame kare buvo sužeistas, tik dabar buvo padaryta operacija ir išimta kulka.

Jis buvo sužeistas 1916 m. pradžioje kariaujant prieš vokiečius Vilniaus krašte Svenėionių — Naručio linijoje. Nusigėtas į Petropilje ligoninę jis ten du mėnesius buvo gydomas. Viena

žaisda užgijo, o dėl antros reikėjo daruoti sunkią operaciją nugaroj. Operacijos nebedarė ir kulka ten liko.

Po didž. karo kar. Vasiliauskas tarnavo Lietuvos kariuomenėje, o paskutiniu metu pasienio policijoje Zarasų bare. Neseniai jam ėmė skaudėti tą vietą, kur buvo įstringusi vokiečių kulka. Atvyko į Kauną, padarė operaciją ir kulka išėmė.

Lėktuvai be lakūnų

Šiomis dienomis anglų karo laivyno vadovybė išmėgino naujus «taikinius». Šitie taikiniai yra nos kas kita, kaip naujausios konstrukcijos lengvi naikintuvai, kurie skraido be lakūno. «Komanduojami» iš karo laivo naujieji lėktuvai pakilo daugiau kaip 3.000 metrų. Iš jųres juos apšaudė karo laivai ir priešlėktuvinės pakranėjų baterijos. Žinoma, pabūklai šiuo atveju

šaudė be «pasigallėjimo» talkydamii tiesiog į lėktuvus. Tačiau, kaip pasirodė, artilerija pasiekė labai menkų rezultatų, nes tik labai mažas sviedinių skaičius pateikė. Tenka pažymėti, kad šitie lėktuvai, palyginus su greitaisiais naikintuvais ir bombonešiais, tėra labai negreiti: jie per valandą tenuskrenda 160 kilometrų. Sitoks menkas greitis nors ir labai lengvino artilerijai

PASAULIO PARODA V S. AMERIKOJE

Jau dabar pradėta smarkiai ruoštis 1939 m. New Yorke įvyksiančiai pasaulio parodai. Tos parodos statybai numatyta išleisti šimtą dvidešimtis penkis milijonus dolerių. Spėjama, kad parodą aplankys iš viso pasaulio per 50 milijonų žmonių. Ta paroda norima atvaizduoti visos žmonijos padarytas progresas ir visai technikos laimėjimai. Geriausios meno pajėgos bus kviečiamos pasaulio parodos metu paviduoti. Amerikiečiai stengiasi, kad būsimą paroda nustelbtų iki šiol buvusias visas pasaulio parodas.

Am. liet. laikraščiai rašo, kad jei Lietuvos valstybė šioje parodoje negalėtų pasirodyti, tai S. Amerikos lietuviai, Lietuvos padedami, privalėtų toje parodoje įtaisyti savo atskirą paviljoną, kuriame galėtų parodyti įvairių savo tautinę kūrybą.

KARO TEISMAS NUBAUDĖ

Karo Teismas 3 m. s. d. kal. nubaudė ūk. Juozą Vaišnį, gyv. Marijampolės vl., Balsupių kaime. J. Vaišnis buvo kaltinamas, kad šiemet IV. 18 d. raktį Tarpučiuose kėsinėsis nušauti senioną P. Bagušauską ir Ozkavilluose sen. J. Naviką, bet j abudu nepataikęs.

Gyvybės apdrauda pasaulyje

Gyvybės apdrauda stipriausiai išsivysčiusi Jungtinėse Amerikos valstybėse, kur apdraudus kompanijos apdraudusios žmonių gyvybes už beveik 108 milijonus dolerių; sekančią vietą užima Anglija su daugiau kaip 12 milijonų dolerių; toliau, pagal apdraudus sumas, valstybės skiriasi tokia eile: Kanada — 7½ bil. dol., Japonija—4½ bil., Vokietija — 1-104 bil., Austrija — 1 7-10 bil., Prancūzija — 1 2-5 bil., Svedija — 1 3-10 bil., Olandija—1 1-10 bil., Italija — 1 1-10 bil. dolerių.

Amerika, kaip rodo skaičiai, turi beveik pilnus 70 procentų visos pasaulio apdraudos. Iš viso, savo gyvybes Amerikoje yra apdraudę 63 milijonai žmonių.

Bankuose, taupomuos skyriuose, beveik 42 milijonai amerikiečių turi padėję 22 milijonus dolerių.

SKAITYDAMAS

«SVIESA»

ZINOSI

VISKA.

juos taikliai apšaudyti, bet rezultatai vis dėlto buvę menki.

Pasibaigus savotiškiems manevrams, Britų admiraliteto sekretorius lordas Stanley pasakė kalbą, kurioje be kitko pareiškė: «Mums pagaliau pavyko pasigaminti judantį taiklį, j kurį galima tiesiai šauti. Tačiau mes greitai pasigaminsime naujus šios rūšies lėktuvus, kurie bus daug galingesni; jie tarnaus nebe taikiniu laivų ir pakrančių artilerijai, bet bus panaudoti, kad priemonė pulti prieš laivams».

Esą anglai ryšium su šiu lėktuvų išradimu statysią istią seriją laivų, kurie kiekvienas bus ginkluotas keliais šitokiais lėktuvais. Kiekvienas teks laivas turės ir lėktuvus valdantį radio aparatą.

Lenku Spauda piktai puola lietuvius

Kursto konfiskuoti lietuvių organizacijų turta

Krokuvos lenkų laikraštis „Ilustr. Kurjer Codz.“ Nr. 305 dėda vedamąjį, antrašte „Demaskujemy“, kuriame aštriai puolamas „piktas kaimynas“ — Lietuva. Laikraštis tvirtina, kad lietuvių viškiečių įstaigų Vilniaus krašte išlankymas per dieną kaštuoja 20.000 zlotų. Adv. Bagdžiūnas atvažiavęs į Vilnių ir papildęs jau nuo kelių mėnesių tuščias kasas lietuvių organizacijų, tu „LENKŲ VALSTYBĖS PRIESU“. Tie pinigai būvę ne iš Amerikos, bet iš Kanono.

Toliau laikraštis piktai puola Lietuvos radio, girdi, lietuviai per radio „kursto Vilniaus lietuvius sukilti“.

Pagaliau, prisimena Vilniui Va-

Kodėl moterys verkia, o vyrai triukšmauja

Nuo seno yra pastebėta, kad nuovargis daro įtaką žmogaus savijautai, o didesnis nuovargis ir visai išveda jį iš lygavros. Bet vyrus ir moteris nuovargis veikia skirtingai. Nuovargę vyrai dažniausiai pradeda pykti, karščiuotis ir bartis, o moterys verkia, jaudinasi ir net apalpstą. Be to, moterys žymiai greičiau pavargsta, negu vyrai. Dabar Amerikos mokslininkai skelbia, kodėl taip yra.

Jie tvirtina, kad to priežastimi yra vyrų ir moterų kraujo skirtingumas. Moterų kraujyje 80% vandens, o vyrų tik 75%. Be to, moters kraujyje yra kiek mažiau raudonųjų rutuliukų negu vyrų kraujyje. Kadangi raudonieji kraujo rutuliukai teikia raumenims deguonį ir tuo pačiu jėgą, tai moterys greičiau pavargsta dėl to, kad jų kraujyje mažiau raudonųjų rutuliukų. Pavargusios jos jau nebegali smarkiai reikšti savo jausmų, bet tik verkia, alpsta ir tuo parodo savo silpnumą. Pavargę vyrai dar turi daugiau energijos ir gali pareikšti savo pašlijusią savijautą triukšmaudami. Be to, vyro širdis plakanti žymiai lėčiau, negu moters. Vyro širdis per minutę vidutiniškai padaro 72, o moters net 80 plakimų. Tai esąs įrodymas, kad vyro kraujas esąs stipresnis už moters kraują.

JAU LAIKAS „SVIESA“ UZSIPRENUOMERUOTI 1937 METAMS.

duoti Sąjungos suvažiavimui, jo metu perskaityta vilniečių sveikinimą ir šaukia — Lenkijoj tikrai yra „konspiratyvinis Vilniui vaduoti Sąjungos įtaikų veikimas“. Toliau tvirtina, esą, VVS gausa 3/4 pajamų iš vyriausybės išdo ir kad tos sumos „plaukia į Lenkiją subversyvinei akcijai paremti“. VVS suvažiavimas priėmęs rezoliuciją įsteigti Vilniaus institutą, „kurį vedėju turės būti žinomas LENKŲ ĖDIKAS prof. M. Biržiška“.

Stiprusis baigia stambiomis raidėmis atspausdindami, kad lenkų viešoji nuomonė nenurims, kol bus „SUKONFISKUOTAS nelegaliai lietuvių vyriausybės įgytas Lenkijoj turtais įvairių po- nų Stašų ir priešvalstybinių organizacijų firmų vardas“.

Laikraščio straipsnio tonas, parinktieji terminai yra tik dar vienas lenkų nekultūringumo įrodymas.

Geriau juoktis, negu verkti

ADVOKATO IR MĖSININKO GUDRYBĖS

Nedideliam Anglijos miestely seniai buvo toks atsitikimas.

Miestelio mėsininkas, susitkęs kavinėje su to pat miestelio advokatu, pasiklausė pastarojo patarimo:

— Iš mano mėsnės šuo pavogė didelį gabalą mėsos. Kas man dabar darytė?

— Suraskite šuns savininką ir jam įteikite sąskaitą už pavogtąjį jo šuns mėsos gabalą.

Kitą rytą advokatas gavo sąskaitą, nes kaip tik jo šuo buvo nunešęs naują mėsos gabalą. Tačiau advokatas, atsiminęs seną anekdotą, mėsininkui taip pat pasiuntė sąskaitą šitokio turinio:

„Už juridinį patarimą — 6 šilingai ir 8 pensai. Už šuns pavogtą mėsą atskaitau 5 šilingus. Turiu gauti 1 šilingą ir 8 pensus.“

AR IŠSIPILDO TROŠKIMAI

— Kaip tu manai, bičiuli, ar išpildo gyvenime žmogaus troškimai?

— Vaidiškai troškimai išsipildo, bet rimti ne.

— Kodėl tu taip manai?

— Matai, kai aš buvau mažas, tai motina labai dažnai šukuodavo mano galvą. Tada aš labai trokšdavau, kad ant mano galvos visai nebūtų plaukų. Ir išsipildė — dabar aš esu plikas. Bet dabar aš jau penkti metai trokštu, kad man vėl ataugtų plaukai, tik šis mano rimtas troškimas nebeišsipildo...

SKAITYKIT IR PLATINKIT „SVIESA“.

JULIJA SVABAITĖ

VAIKYSTĖ.

Jau toli paliko mylima vaikystė,

Po žaliuoju tėviškės dangum.

Velų vakarą sidabro žvaigždės krito,

Ten toli, už grįtų, už namų.

„Paziūrėk vaikeli ten į dangų,
Tai Dievulis atveria akis“.
Dar ir šiandien šitie žodžiai brangūs,
Tavo meilę, mama, išsakys.

Aplankydami nekartą seną kryžių,

Ten pas vieškelį, pas juodus arimus,

Ir meldeis motule, kad tėvelis grįžtų,

Grįžtų tėviškė: iš užmarį pas mus.

Tada taip mylėjau, tave, mama,
Kai sutikti jo ėjom iš namų.
Grįš tėvynėn greit tėvelis mano
Grįžo įsiai pilnas dovanų.

Viskas nyksta ir kitaip netus jau,

Mano dienos tolimes teli.

O kad dar nors kartą atsilbustam,

Tu, vaikyste, vėjo sukury.

IDOMUS BRAZILIJOS PAUKSTIS
TUKANAS.

APIE RASPUTINĄ

(Iš Rochmanovos dienoraščio)

Šiandien mūste pasklido gandai, kad nužudytas*) Rasputinas. Visas miestas, atrodo, lyg pamiršo iš džiaugsmo. Damos vaikėčioja viena prie kitos ir visos sako: „Nors kartą, nors kartą jį vis dėlto nudėjo!“. Man, išgirdus tą naujieną, per kūną net perėjo šiurpuliai. Tegu jis būna, kas jis nori, bet jis vistiek yra žmogus! O ar galima džiaugtis, kad buvo užmuštas žmogus? Mūsų Maša, sužinojusi apie tai, visa pastiro virtuvėje ir ėmė verkti.

— Juk jis taip pat žmogus, tikriausiai turi žmoną ir vaikus, — sako ji. — O antra, jis ir žmonėms norėjo gero ir stengėsi, kad tik greičiau baigtų tsi karas, kurio jis nekentė, nes dėl jo buvo liejamas ūkininkų kraujas...

Ir ji nuėjo į bažnyčią, kad bent jo siela neprazūtų.

Visas miestas atvira burna kalba tik apie Rasputino nužudymą. Pasake jama, kad ant Petro tilto buvo surastas su kraujo žymėmis vienas jo kaliošas. Tai turi reikšti, kad jo kūno reikia ieškoti Nevoje, ir dėl to, kaip

*) Rasputinas buvo nužudytas 1916 m. gruodžio 16 d.

žmonės tvirtina, kertamas visas ledas. Esą, jį nužudė susitarę kunigaikštis Jusupovas, didysis kunigaikštis Dimitrijus ir Dūmos atstovas Puriškevicius. Visi už tai joms dabar tiesiog himnus gieda. Rusija yra išvadauta nuo žmogaus, kuris pažemino žmonių akyse mūsų valdovų rūmus ir visą valstybę buvo apėdęs kaip kokla piktoji dvasia.

Dabar žmonės pasakoja net smulkmenas, kaip Rasputinas buvo nužudytas. Jį nusiviliojo į kunigaikščio Jusupovo rūmus prie Moikos, pirma įtikinė, kad ten jo laukianti labai graži moteris. Rūsy vienam kambariui norėjo jį nuauodyti, tačiau, nuodai neveikė. Paskum jį suvarę visą eilę sūvių, bet jis, nors ir sužeistas, vistiek tebebuvo gyvas. Tada, kaip pasakojama, jį suri-

šo virvėmis, nusigabeno prie Nevos ir paleido nuo Petro tilto. Carienė dėl to liko kaip be galvos ir dabar nežino ką daryti, nes neliko vilties, kad pasveiks sosto įpėdinis. Caras sėdi užsidaręs savo didžiuosiose rūmuose.

Rasputinė mirtimi dar vis tebesidžiaugia visas miestas. Kalbama, kad caras baisiausiai įsiuto, sužinojęs, kad jo gimnastis taip pat įvertas į tą žmogų dūdybę.

Petrapily jau pradėjo stigti maisto, aukštos produktų kainos kelia masių nepasitenkinimą. Jų nuotalkoj reiškiasi tikrai kažkokia balsei, galviliška jėga. Bet prasti žmonės Rasputino nepaprastai gailisi. Šiandien ir aš patį, grįždama iš bažnyčios, girdėjau, kaip viena kūmatė pasakojo kitai:

— Jeigu jie būtų baštuškos nenu-

žudę, gal jam būtų ir pasisekę iširpinti, kad turtingieji negalėtų pasisiepti sau vienoms duonos, sviesto ir cukraus ir kad turėtų vargšams nors kiek palikti. Bet dabar, kaip jis jau nebegyvas, kas užtars prastus žmonėlius prieš carą?

Man labai įdomu sužinoti, dėl ko, būtent, visa inteligentija taip džiaugiasi Rasputino mirtimi. Man rodos, pirmiausia dėl to, kad dabar bus baigtos visos pskalos apie „vokietę“, kaip kad ją čia vadina, kurią šiaip maža kas te mēgsta, o antra, kad Rusija tuo būdu nusikratė savo „valdovų muziką“.

Pasirode, kad paskutiniu metu valstybės gyvenime nebuvo nė vieno svarbesnio klausimo ar akto, dėl kurio Rasputinas nebūtų taręs savo sprendžiamojo žodžio. Trečia, visi dabar turės būti patenkinti dėl to, kad niekas nekludys daugiau tėti karę. Visi yra įsitikinę, kad Rasputinas reikalavęs kuo greičiausiai baigti karą. Tvirtinama net, kad Rasputinas buvęs Vokietėjų šnipas ir gavęs iš Vilhelmo didelius pinigus, kad carui ta prasme padarytų įtakos.

LIETUVIAI! Vísí kaĩ vėnas skaitykite "SVIESA"

Jeĩ norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jeĩ norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokitės ir skaitykit "Sviesą".

"Sviesą" yra tikriausias kiekvieno lietuvio išeivio draugas ir tarėjas.

«Sviesą» gyvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

«Sviesą» lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsiereiškimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoje Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary
P a s t a b a : Iš provincijos pinigų siųsti Redakatoriaus vardu.

Dr. B. K. Chipiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kėrtė rua Santa Ephi-
genia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9
val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir
psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI-
NIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Kandia ir M. Kogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas - operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORĖOS ir REUMA-
TIZMO aštro ir kroninio. Syfilis ir venerinės bei odos ligos —
VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Nau-
jas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGU. Gy-
dymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu —
(DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Dr. Adolpho Taubkėn

ADVOKATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir
pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n 6: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų
ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Consultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Dr. João de Oliveira Mattos

MEDIKAS—CHIRURGAS, SANTA CASA GYDYTOJAS, ASISTENTAS
— PROFESORIUS PRIE 1-A. CHIRURGIJOS KLINIKOS SÃO PAU-
LO MEDICINOS FAKULTETE.

BENDRAI CHIRURGIJA — MOTERU IR SLAPAMO KELIU LIGOS.
KONSULTORIJA: BUTAS:

RUA QUINTINO BOCAIUVA, 36, RUA MONTE ALEGRE, 77,
1 AUKŠTAS — SALĖS 6 ir 7

PRIMA NUO 2 iki 5 VAL. VAKARO. TEL. BUTO — 5-2211.
Sį skelbimą deda Bendruomenės Revizijos narys, p. Benediktas La-
šinskas, kuris labai giliai minėta gydytoją dėl jo paties išgydymo
nuo begalo sunkios ligos.

Vaistinė

PASSERINI

Provizoriaus

CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kai-
nos pigios. Patarnaujame ir
naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 263
[BOM RETIRO]
Telephone 5-3584
SÃO PAULO.

LIETUVIS DAILININIKAS

São Pauly, gatvėje Newton
Prado, 140 lietuvis LIONGI-
NAS PAZIKAS turi at-
darys dailės — dailės studij-
ją. Piešia įvairius paveikalus,
portretus ir t. t. ant drobės ale
jiniais dažais. Kas nori turėti
gražų portretą, teskreipia ten.
Taip pat ten taisomi laikrodžiai
ir kiti dalykai.

„Sviesą“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant
kampu.
3. Bom Retiro — p. Baužio krau-
tuvėj [Rua Aymorės ir ant kampo Rua
Carmo Cintra] ir José Paulino vaisti-
nėj [Rua José Paulino, 109].
4. P. Kirilausko krautuvėj — Vil-
la Anastacia.
5. P. Menkaicio krautuvėj — S.
Anna.
6. Pas laikračių platintojus ir
7. Pas «Sviesos» įgaliotinius vi-
suose miesto rajonuose, taip pat

IR — rua Coronel Mo-
raes, 338.

SKAITYK IR PLATINK

“SVIESA”

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas ir sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus foto-
grafijų reikalais. Daro iš foto-
grafijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

Lapkričio m. 28 d. p. p. Cermarkai minėjo dvidešimt savo šeiminio ir dešimt Brazilijoj gyvenimo metų sukaktis. Ta proga suruošose vaišėse dalyva vo p. Konsulas Gaučys, p. p. Remenciū, Eidri-gevičia, kun. Ragazinkas, mok. Bakšys, mok. Jurevičius, p. p. Dornai, p. Dutkus, Uckai ir kt. svečiai.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

PAAIŠKINIMAS DEL AKCINĖS SPAUDOS BENDROVĖS "SVIESA"

Mūsų kolonijoj dvi «Sviesos» yra. Viena «Svies», tai katalikų Bendruomenės leidžiamas savaitinis laikraštis.

Taip pat tokiu vardu yra ir Spaudos Bendrovė («Svies»), kuri leidžia «Lietuvį». Šioje spaudos bendrovėje dar nuo senesnių laikų yra pajai Bendruomenės, kun. Suginto ir kun. Valaičio. Dabar šį Spaudos bendrovė nori persiorganizuoti į Akcinę Bendrovę. Kad galėtų išvengti galimų kilti nesupratimų su Spaudos Bendrovės «Svies» pajininkais, reorganizatoriai paskelbė visų pajininkų žiniai savo planus. Tas pranešimas buvo patalpintas ir praėjusiam «Sviesos» Nr. Su naujai norima steigti, grynai komerciniais pagrindais, Akcinę Spaudos Bendrovę «Svies», (Bendruomenės laikraštis) ne-

ra jokiems giminystės ryšiams susirišus, nebent tiek, kad jau iš senesnių laikų dabar norimoj uerorganizuoti spaudos bendrovėj, Bendruomenė turi savo pajų. Taigi iš šio punkto einant ir Bendruomenė turi pagrindo ta Bendrove susinteresuoti.

Taip pat neabėjotinas reikalas yra susirūpinti spausdinti čia vietoj lietuviškus vadovėlius, katekizmus, maldaknyges, nes iš Lietuvos atvežant, daug, brangiau atsieina. Reikia taip dalykai tvarkyti, kad tas reikalingas darbus galėtų padaryti lietuvių laikomos spaustuvės.

Kiek teko patirti, kad naujai persiorganizuoti Spaudos Bendrovė nebus «Lietuvio» leidėju. Jis bus leidžiamas «Brazilijos Lietuvių S-gos» ir skaitysis jos organu.

CHORO SUSIRINKIMAS

Šeukiamas šį sekmadienį, gruodžio mėn. 13 d., po pamaldų, Villa Bellos mokykloj. Visi choristai ir kiti choru suinteresuoti asmenys prašomi atsilankyti.

GYVENS VILLA ZELINOJ

Tuo, po Naujų Metų, vienas iš kolonijos kurtų apsigyvens Villa Zelinoj, prie švento Juozapo lietuvių bažnyčios.

RUSIŠKOS DAINOS IR MUZIKA

Zymiausiai São Paulo rusų dainininkai ir muzikai kiekvieną vakarą linkmina svečius lietuvių šeiminių užgoje.

Bar Rio Branco

RUA VISCONDE RIO BRACO 461

KAMPAS RUA VICTORIA.

Tautiečiai, apsilankę nesigailėsite.

Lietuvi Katalike!

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įsirašyk į Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvių kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas mėnuo po vieną milreisą ir vienas milreisas įrašų.

KALENDORIUS 1937 METAMS

LEIDĖJAS A. BUMBLIS.

Greitu laiku išeis iš spaudos gražus 100 puslapių kalendorius 1937 metams su gražiais ir naudingais pasiskaitymais ir su daugybe informacijų. Fazendose gyvenantieji lietuvių gali kalendorių jau išsirašyti — vienas kalendorius 2\$000, du kalendoriai 3\$000 su persiuntimu. Prisiųskite pinigus, kalendorių greitai gausite. Pinigus siųskite šiuo adresu:

Aleksandras Bumbelis,
AV. DO ESTADO, 12 (antiga — rua Tibiriça, 12) — SÃO PAULO.

YRA IR TOKIU

Nemaža yra lietuviškų šeimų, kurios įvairiose S. Paulo miesto dalyse turi pasistatę nuosavus namelius, kurie yra jų sunkaus darbo vaisius. Taip pavyzdžiui Vila Zelinoj, Belloj, Alpinoj, Parque das Nacoes ir kt. Ten bus visuomet tam tikri lietuvių kolonijos gyvenimo centrai. Bet yra žmonių, kurie reikalingi paramos. Tai įvairūs ligoniniai, paliegaliai, o ypač kurie iš tute rioro atvyksta miestan gydytis. Jei jau ir ligoninėn patenka, kurį laiką pabuvę turi grįžti atgal. Neretas atsitikimas, kad grįžtas interjero gyventojas, visai ne dėl savo kaltės, neturi klėnėj nei vieno reiso. Krepšiai vienar, ar kitur ir negavę paramos ryžtasi šimtus kilometrų, tie dar pusėtinai nusilpę žmonės, pėsti eiti.

Yra ir čia pat mieste šeimų, kur vyras — šeimos galva, kuris uždirbdavo pragyvenimą, yra miręs. Pasilikę našlės moterys su nemažu būreliu, dar ne užaugusios šeimynėlės. Dirbti niekur ne gali išeiti. O kartais jau ir sveikata yra palaužta. Bet gyventi, maitintis vis vien reikia. Belieka melstis į nebažįstanųjų duris. Tų bedalių žmonių mūrinis, skundžias, ne retai ir bado dienas, yra pareigos mūsų visų palengvinti. Visų pirma reik turėti tokių šeimų

ir asmenų sąrašus. O paskui, renkant aukas pas atskirus asmenis, ar organizacijų aukatais pinigais suteikti būtini reikalingos paramos. Juk tie visi nelaimingi, ar užmiršti yra žmonės, turį širdį ir protą, gali jausti ir mąstyti. Jie iš pat tos Lietuvos, kaip ir mes atvyko šviesesnio rytojaus ieškoti.

Mūs pareiga jiems padėti, nes ir mes nesame tikri, kad ateity nebūtume keno nors paramos reikalingi. Ypač artinantis Kalėdų džiaugsmo šventėms praskaldrinkim ir tų drėgnuose urvuose gyvenančių nuotaiką.

RIO DE JANEIRO LIETUVIAI RENGIA KONCERTA IR KALEDU EGLUTE

Rio Janeiro lietuvių S-ga «Vilnia» rengia pirmą didelį — koncertą — balių gražioj Brazilijos sostinėje. Siame koncerte kaip teko patirti bus atlikta žymiausių kompozitorių veikalai — dalyvausiant T. Mažeikai ir kitiems. Be to, meno sektojos, ir Rio de Janeiro Valtybės teatro, artistės bailetinos sedutes T. A. Bernatavičiutes «sušoks įdomius kelius baleto numerus. Koncertas balius įvyks antra dieną šv. Kalėdų tai yra 26 d. Gruodžio mėn. s-gos patalpoje Praca Tiradentes 46. Be to dar bus puiki vaikūčiams Kalėdų eglutė, 27 d. gruodžio mėn. Prje eglutes keturios mažytės mergaitės sušoks keltatą įdomus plastikos numerų. Kaip matyti tai pirmos dar toks parengimas, todėl visi lietuviai visi kaip vienas, ten dalyvausime. Korespondentas.

DARBAS EINA

Išrinktoji visų organizacijų atstovų pasitarime, komisija, steigiamam lietuviškų organizacijų centrui įstatų projektui paruošti smarkiai dirba.

Neužilgo įstatų projektas bus patiektas svarstyti organizacijų atstovų posėdžiui.

Paieškojimai

Ieškomas Jurgis Pauša, Brazilijon atvykęs 1929 m. ir kurį laiką gyvenęs São Paulo m. Kas žino jo adresą arba apie jo likimą, prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

Stasė Gajauskienė ieško savo vyro Jono Gajausko, kuris 1930 m. iš Lietuvos išvyko Brazilijon ir gyvena São Paulo. Kas žino jo adresą, prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui šiuo adresu: São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

Ieškomas Rudolfas Lapinekas, prieš trejus metus gyvenęs São Paulo. Kas žino dabartinį jo adresą, malonėkite pranešti Lietuvos Konsulatui, Rua Aureliano Coutinho 88. São Paulo.

Paieškujama Blujtėne kurios vyras ištremtas iš Brazilijos. Kas žino dabartinį jos adresą malonėkite pranešti Liet. Konsulatui.